ATODLEN 2

Rheoliad 11

Ethol a phenodi rhiant-lywodraethwyr

1. Yn ddarostyngedig i baragraff 2(2), yn yr Atodlen hon ystyr "corff priodol" ("*appropriate body*") yw—

(a) yr awdurdod lleol pan fo'r ysgol ffederal yn ysgol gymunedol, ysgol arbennig gymunedol, ysgol wirfoddol a reolir neu'n ysgol feithrin a gynhelir; neu

(b) corff llywodraethu'r ffederasiwn pan fo'r ysgol ffederal yn ysgol sefydledig, ysgol arbennig sefydledig neu'n ysgol wirfoddol a gynorthwyir.

2.—(1) Os yr awdurdod lleol yw'r corff priodol mewn perthynas ag ysgol, caiff yr awdurdod lleol hwnnw ddirprwyo i bennaeth yr ysgol, neu i bennaeth y ffederasiwn, unrhyw rai o'i swyddogaethau o dan yr Atodlen hon.

(2) Yr awdurdod lleol fydd y corff priodol mewn perthynas ag ysgol o fewn paragraff 1(b) os bydd corff llywodraethu'r ffederasiwn a'r awdurdod lleol yn cytuno felly.

3. Yn ddarostyngedig i baragraffau 4 i 8 rhaid i'r corff priodol wneud yr holl drefniadau angenrheidiol i ethol rhiant-lywodraethwyr.

4. Rhaid i'r corff priodol benderfynu, at ddibenion ethol rhiant-lywodraethwyr, unrhyw gwestiwn pa un a yw person yn rhiant disgybl cofrestredig yn yr ysgol.

5. Yn achos y ddyletswydd a osodir gan baragraff 3—

(a) nid yw'n cynnwys pŵer i osod unrhyw ofynion ynghylch yr isafswm o bleidleisiau y mae angen eu bwrw i ymgeisydd gael ei ethol, ond

(b) mae'n cynnwys y pŵer i wneud darpariaeth ynghylch dyddiadau cymhwyso.

6. Rhaid cynnal unrhyw etholiad a ymleddir drwy bleidlais gudd.

7.—(1) Rhaid i'r trefniadau a wneir o dan baragraff 3 ddarparu bod pawb sydd â'r hawl i bleidleisio yn cael cyfle i wneud hynny drwy'r post.

(2) At ddibenion is-baragraff (1), mae "post" ("*post*") yn cynnwys danfon drwy law.

(3) Caiff y trefniadau a wneir o dan baragraff 3 ddarparu ar gyfer rhoi cyfle i bawb sydd â hawl i bleidleisio wneud hynny drwy gyfrwng dull electronig.

8. Pan ddaw lle'n wag i riant-lywodraethwr, rhaid i'r corff priodol gymryd y camau hynny sy'n rhesymol ymarferol i sicrhau bod pob person y mae'n hysbys i'r corff priodol ei fod yn rhiant disgybl cofrestredig yn yr ysgol—

(a) yn cael gwybod am y lle gwag a'i bod yn ofynnol ei lenwi drwy etholiad;

(b) yn cael gwybod bod ganddo hawl i sefyll fel ymgeisydd a phleidleisio yn yr etholiad; ac

(c) yn cael cyfle i wneud hynny.

9. Rhaid sicrhau'r nifer o riant-lywodraethwyr sy'n ofynnol drwy ychwanegu rhiant-lywodraethwyr a benodir gan y corff llywodraethu, os daw un neu ragor o leoedd ar gyfer rhiant-lywodraethwyr yn wag a naill ai—

(a) bod y nifer o rieni sy'n sefyll i'w hethol yn llai na nifer y lleoedd gwag;

(b) bod o leiaf 50 y cant o'r disgyblion cofrestredig yn yr ysgol yn lletywyr ac y byddai, ym marn y corff priodol, yn anymarferol ethol rhiant-lywodraethwyr; neu

(c) yn achos ysgol sy'n ysgol arbennig gymunedol neu'n ysgol arbennig sefydledig a sefydlwyd mewn ysbyty, y byddai, ym marn y corff priodol, yn anymarferol ethol rhiant-lywodraethwyr.

10.—(1) Ac eithrio pan fo paragraff 11 yn gymwys, wrth benodi rhiant-lywodraethwr i gynrychioli ysgol ffederal, rhaid i gorff llywodraethu ffederasiwn benodi—

(a) rhiant disgybl cofrestredig yn yr ysgol;

(b) rhiant disgybl cofrestredig mewn ysgol arall o fewn y ffederasiwn; neu

(c) rhiant plentyn sydd mewn oedran ysgol gorfodol, neu, yn achos ysgol feithrin a gynhelir, sydd mewn neu o dan oedran ysgol gorfodol.

(2) Rhaid i'r corff llywodraethu beidio â phenodi person y cyfeirir ato yn is-baragraff (1)(b) neu (c) ac eithrio pan nad yw'n rhesymol ymarferol penodi person y cyfeirir ato yn yr is-baragraff sy'n union ragflaenu.

11.—(1) Pan fo'r ysgol yn ysgol arbennig gymunedol neu'n ysgol arbennig sefydledig, wrth benodi rhiant-lywodraethwr, rhaid i gorff llywodraethu'r ffederasiwn benodi—

(a) rhiant disgybl cofrestredig yn yr ysgol;

(b) rhiant plentyn mewn oedran ysgol gorfodol sydd ag anghenion addysgol arbennig;

(c) rhiant person o unrhyw oedran sydd ag anghenion addysgol arbennig; neu

(ch) rhiant plentyn mewn oedran ysgol gorfodol.

(2) Rhaid i gorff llywodraethu'r ffederasiwn beidio â phenodi person y cyfeirir ato yn is-baragraff (1)(b), (c) neu (ch) ac eithrio pan nad yw'n rhesymol ymarferol penodi person y cyfeirir ato yn yr is-baragraff sy'n union ragflaenu.